

خلاقیت معماری در سنت و مدرنیته

مهدی داستان^{۱*}، جاوید آریان^۲

۱- نویسنده مسئول - دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز

چکیده

خلاقیت واژه ای است مبهم که ارائه تعریف دقیق از آن دشوار است. همانند هزاران واژه مهم دیگر که با ارائه تعریف فقط آن‌ها را در یک چهارچوب سلیقه ای محدود می‌کنیم. اما بطور کل می‌توان گفت: خلاقیت یک فرایند ذهنی است، مرکب از قدرت ابتکار و انعطاف پذیری که هدف آن تولید یک محصول ارزشمند، کاربردی و نوآورانه است. همه آثار پر ارزش اصیل و ماندنی فرهنگ بشری که زندگی انسان را معنا بخشیده، ریشه در خلاقیت داشته است و این همه را تاریخ علم و هنر به روشنی نشان می‌دهد. خلاقیت و نوآوری نه تنها در معماری بلکه در تمامی هنرها محصولی است که دست خوش دگرگونی در گذر زمان است. روح زمانی که در عصر حاضر و دوران معاصر ما و در دنیای شرقی ما هنر و تفکر نو و پیش رو را می‌زادید و می‌پروراند، حاصل برخورد ناگزیر جامعه سنتی و روزگار مدرن است. در این عصر است که محصول هنری در نبود یکی از دو طرف خلق نمی‌شود و هنر عقیم می‌ماند. شناخت بارزهای اصلی تمدن هر ملت برای مردمش، در حقیقت یک نوع خودشناسی و آگاهی از ریشه های هستی و موجودیت هر فرد و شناسنامه ملی آن قوم است. ناگفته پیداست این امر برای ما ایرانیان که وارث فرهنگی بسیار غنی و سرشار بوده ایم بایسته و ضروری است. الگوهای تکامل یافته گذشتگان به عنوان اصول و عناصر اصلی معماری توسط معماران مورد استفاده قرار می‌گرفته و هر معمار با بهره‌مندی از دانش و خلاقیت خدادادی و امکانات، محدودیت و نیازهای زمانی می‌توانست از آنها استفاده نماید. پژوهش حاضر سعی دارد تا با بررسی خلاقیت و شکل‌گیری آن در معماری و بررسی مفهوم نوآوری در معماری سنتی و قیاس آن با مفهوم نوآوری در معماری مدرن راهکاری در زمینه گذار از این مرز ظریف و شکننده بین سنت و مدرنیته ارائه نماید.

کلمات کلیدی: خلاقیت، نوآوری، معماری سنتی، معماری معاصر

* (نویسنده مسئول)